
WSKAZÓWKI DLA BRYGAD ROBOTNICZYCH, PRACUJĄCYCH PRZY PARCELACJI MAJĄTKÓW

Nauczeni doświadczeniem na terenach między Bugiem i Wisłą, wychodzimy z założenia, że w wykonywaniu reformy rolnej, tego historycznego przełomu i głębokich, niemal rewolucyjnych, przemian w życiu wsi nie można opierać na reakcyjnym elemencie, jaki bardzo często tkwi w urzędach ziemskich. Dokonanie tego wielkiego dzieła, będącego fundamentem demokracji w Polsce, muszą wziąć w swoje ręce sami chłopci. Muszą im dopomóc w tym jedyni sojusznicy – robotnicy i pracujący inteligenci, wysyłając na wieś brygady najaktywniejszych, najbardziej oddanych i uczciwych spośród siebie.

Ta pomoc będzie wzmocnieniem więzów klasy pracującej z chłopstwem, stanie się łącznikiem cementującym jedność narodu. Praca brygad robotniczych jest trudna i odpowiedzialna. Na nich spoczywa przeważnie wiele trudności, by reforma rolna została przeprowadzona w myśl centralnych dyrektyw Rządu – bez żadnych wycieczek i błędów.

Brygady robotnicze powinny dopilnować, by parcelacji dokonać szybko i sprawnie, bo tej jeszcze wiosny chłopci muszą obsiać swoją własną ziemię. W tym celu członkowie brygad powinni wykazać znajomość dekretu i instrukcji, swoją ofiarność, zdecydowanie, energię i uczciwość, by chłop nabrał przekonania, że klasa robotnicza jest prawdziwym i wypróbowanym sprzymierzeńcem.

Towarzysze z miasta, w ciągu swego krótkiego pobytu na wsi, wnosząc swój rewolucyjny hart i polityczne doświadczenie powinni stać się ośrodkiem aktywizacji wsi.

Jakie prace należy wykonać przed przystąpieniem do dzielenia ziemi?

Jeśli właściciel jest jeszcze we dworze, należy go bezwzględnie usunąć w przeciągu trzech dni poza granice powiatu, nie pozwalając mu zabrać nic więcej poza przedmiotami osobistego użytku. Wraz z nimi winni opuścić folwark jego wierni pomocnicy, jak: rządca, ekonom, karbowy itd. Mogą się zdarzyć wypadki, że dziedzic lub jego pacholek sprawuje funkcje zarządcy majątku. Należy bezzwłocznie wyrzucić ich. Niedopuszczalną jest rzeczą, by właściciel lub oddany mu człowiek przebywał we dworze i wpływał na tok parcelacji ziemi.

W wypadku, gdy we dworze nie ma jeszcze komitetu folwarcznego, należy zwołać zebranie służby i taki komitet powołać do życia, w składzie 5 osób wraz z przewodniczącym na czele.

Przy pomocy komitetu dokonać całkowitego opisu majątku wraz z wszystkim żywym i martwym inwentarzem, wyznaczyć administratora, zdać mu akta, czyniąc go prawnie odpowiedzialnym za powierzone mu mienie.

1. Zająć plany i mapy majątku, księgi gospodarcze, handlowe i wszystkie dokumenty administracyjne.
2. Sporządzić w ha wykaz ziemi ornej, łąk, stawów, lasów, szkółek owocowych, sadów, itp.
3. Dokonać opisu zakładów przemysłowych, jak: gorzelnie, tartaki, krochmalnie, młyny, cegielnie, itp. wraz ze szczegółowym wymienieniem motorów, maszyn i wszelkich urządzeń. Włączyć do tego tory kolejowe, parowozy, itd.
4. Sporządzić całkowity wykaz żywego inwentarza.
5. Spisać wszystkie narzędzia rolnicze, jak: siewniki, młockarnie, siczekarnie, kultywatory, wozy, samochody, traktory, itd.

6. Do spisu winna być bezwzględnie wciągnięta całkowita ilość wszelakiego ziarna (licząc w stertach i spichlerzach), ziemniaków w piwnicach i kopcach, buraków, nasion, słomy, siana, itd.

7. Dokonać spisu zabytków dzieł sztuki, jak: obrazy, rzeźby, zbiory biblioteczne, itp.

Opisu dokonywujemy w trzech egzemplarzach: pierwszy pozostaje w administracji majątku, drugi przekazujemy pełnomocnikowi powiatowemu Reformy Rolnej, trzeci Ministerstwu.

Opisowi i zajęciu podlegają również wszystkie przedmioty i urządzenia, które w drodze przechowania lub kradzieży znajdują się u osób trzecich. Należy użyć organów milicji i wszystko odebrać.

Skontrolować, ile ziemi jest obsiane, ile pozostaje do obsiania i jaka jest potrzebna do tego ilość nasion. W miarę możliwości pomóc w organizacji siewu wiosennego i dopilnować jego wykonania. Jeśli w brygadzie znajdują się fachowcy, winni pomóc w remoncie maszyn rolniczych.

Jeśli brygada zostanie już majątek opisany, ta należy opis skontrolować i w wypadku dokonania wypaczeń zawiadomić natychmiast pełnomocnika gminy.

Gdy wszystkie wyżej wymienione czynności zostaną wykonane, należy wybrać Folwarczną Komisję Podziału Ziemi, składającą się z 7-11 członków, w której skład winno wejść 2-4 robotników rolnych, reszta chłopów uprawnieni do korzystania z reformy rolnej.

Zadaniem Komisji Podziału Ziemi jest sporządzenie uprawnionych do korzystania z nadziału ziemi. Jeśli na terenie gminy ziemi jest za mało, by obdzielić nią wszystkich potrzebujących, podziałem obejmujemy najbliżej położone dwie – trzy gromady i ziemi nadajemy 2-3 ha dla służby folwarcznej i bezrolnych, 1-2 ha dla małorolnych i po jednym ha dla średniorolnych obarczonych liczną rodziną.

Natomiast na terenie wojew. poznańskiego i pomorskiego, w wypadku gdy ziemi na miejscu jest wystarczająca ilość, przydzielać należy robotnikom rolnym i bezrolnym od 5-7 ha, małorolnym uzupełniać gospodarstwa do 5-7 ha, średniorolnym przydzielać 2-3 ha tak jednak, by gospodarstwo nie przekraczało 10 ha. Przestrzegać należy zasady, aby nowo utworzone gospodarstwa nie były większe od żadnego z gospodarstw danej wsi, korzystających z reformy rolnej. Takiego zróżniczkowanego podziału dokonywujemy dlatego, aby nie powodować rozdziewięku wsi, żeby ziemią obdzielić wszystkie pracujące warstwy wsi.

Po sporządzeniu listy uprawnionych do korzystania z parcelacji należy ją odesłać do pełnomocnika gminnego Reformy Rolnej.

Podczas wykonywania czynności parcelacyjnych trzeba pamiętać, że spod parcelacji i podziału winny być wyłączone: lasy, będące własnością państwa, szkółki leśne i owocowe, sady, stawy rybne, bydło zarodowe, konie wyścigowe, samochody, młocarnie, motory, siewniki, pługi wieloskibowe i w ogóle ciężki sprzęt, który nie może być racjonalnie użyty przez gospodarstwa indywidualne. Po rozplanowaniu podziału ziemi na papierze, należy oddać jego odpis mierniczemu, który wymierzy odpowiednią ilość działek według wskazanego wykazu.

Uwagi odnośnie pomiarów: brygady powinny dopilnować czynności geometrów, by pierwszą ich pracą było sporządzenie ogólnego pomiaru ziemi i naszkicowanie dróg i planów. W tym celu w porozumieniu z geometrą, celem ułatwienia sobie prac pomiarowych, należy zaopatrzyć się: w taśmę stalową 20 m., a w wypadku gdy takiej nie ma, należy sporządzić cyrkle – krokwie o średnicy 2 m; dostarczyć odpowiedniej ilości łopat, siekier, kołków, tyczek z wiechami, itd.

Pola muszą być dzielone w ten sposób, aby długość działek nie przekraczała 300 m. Pola nie mogą się stykać z sobą czołami, winna dzielić je droga przynajmniej o szerokości 3 m. Granice działek muszą biec do siebie równolegle. Drogi zasadniczo powinny przecinać się pod kątem prostym. Dróg węższych niż 3 m nie projektować. Drogi, przy których projektuje się działki budowlane muszą mieć szerokość przynajmniej 6 m, nie uwzględniając rowów.

Brygada służy pomocą mierniczemu i musi dołożyć wszystkich sił, żeby prace pomiarowe zostały wykonane sprawnie i szybko. W tym celu pracować należy od świtu do zmroku, obiady jadać na terenie, również niedziele i święta muszą być zajęte pracą. Czas jest gorący, za kilkanaście dni chłop wyruszy z pługiem w pole i do tego terminu prace pomiarowe muszą być bezwzględnie wykonane. W wypadku, gdy nie ma mierniczego, to nie może być przyczyną wstrzymania pomiarów, należy dokonać podziału przy pomocy własnych sił, wybierając w tym celu Komisję Pomiarową składającą się z 3-4 najzdolniejszych chłopów.

Jeśli znajdują się w terenie elementy reakcyjne, które w jakikolwiek sposób będą przeszkadzać lub sabotować wykonanie reformy rolnej, należy przy pomocy organów bezpieczeństwa unieszkodliwić je natychmiast.

Praca Brygad Robotniczych nie powinna ograniczać się wyłącznie do parcelacji majątków, ale należy zająć się również

wydzierżawieniem (z ramienia Rządu) gospodarstw bezpańskich, pomagać wsi w remoncie maszyn, w organizacji i wykonaniu siewu, organizować świetlice, Koła Samopomocy Chłopskiej.

W trosce o podniesienie kultury rolnej organizacje partyjne winny przypilnować, by z parcelacji zgodnie z dekretem wyłączone zostały majątki dla celów nasiennictwa, hodowlanych, kultur specjalnych, szkół rolniczych, itd. 10-15% obszaru użytków rolnych, podlegających parcelacji.

Tam, gdzie ziemi jest nadmiar, majątki dobrze zagospodarowane i gwarantujące wiosenny zasiew, parcelację ich zostawić na czas późniejszy, gwarantując służbie folwarcznej korzystanie z reformy rolnej. Przy wydzierżawianiu działek oddawać w dzierżawę ziemię nie obsianą. Przy wydzielaniu działek dla tych chłopów, którzy jeszcze nie powrócili, a którym przysługuje prawo korzystania z reformy rolnej, kierować się zasadą, by dla nich zostawić działki obsiane oziminą.

Akt nadania tytułu własności powinien być wykorzystany przez brygady w ten sposób, by stworzyć w tym dniu święto wsi, zadokumentować historyczną wagę reformy rolnej, tego dokumentu likwidującego raz na zawsze na wsi polskiej pańów i niewolników. Należy podkreślić, że reforma rolna jest zdobyczą demokracji, fundamentem nowej Polski i dobrobytu jej ludu.

Warszawa, 20.03.1945 r.

Komisja Centralna Związków Zawodowych